

Vyvěšeno dne: 10. 3. 2023

Svěšeno dne: 24. 3. 2023

Martina Králíčková

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **Mgr. Dušan Dvořák**, vystupující jako zmocněnec přípravného výboru Konopné církve, t. č. Věžnice Rapotice, Lesní Jakubov 44, Náměšť nad Oslavou, zast. Mgr. Zuzanou Candigliota, advokátkou se sídlem Burešova 6, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo kultury**, se sídlem Maltézské náměstí 1, Praha, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 1. 2022, č. j. 15 A 108/2019-348,

t a k t o:

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.
- III. Odměna a náhrada hotových výdajů ustanovené zástupkyně žalobce v řízení o kasační stížnosti Mgr. Zuzany Candigliota **se určuje** částkou 13 000 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta stěžovatelova žaloba proti rozhodnutí ministra kultury ze dne 5. 6. 2019, č. j. MK 40771/2019 OLP.

[2] Tímto rozhodnutím ministr kultury zamítl rozklad podaný stěžovatelem jakožto zmocněncem přípravného výboru Konopné církve, označované rovněž jako „náboženská

společnost Chrám Přírody“ (dále jen „Konopná církev“), a potvrdil rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 1. 2019, č. j. MK 8004/2019 OC, kterým byl zamítnut návrh na registraci Konopné církve podle § 14 odst. 3 ve spojení s § 14 odst. 1 písm. c) zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů, neboť Konopná církev nespĺňovala zákonem vymezené podmínky § 3 písm. a) téhož zákona – věrouku Konopné církve nebylo možno považovat za náboženskou víru.

[3] Návrh na registraci byl podán dne 14. 7. 2016. Žalovaný usnesením ze dne 1. 8. 2016, č. j. MK 51095/2016 OC, řízení o registraci zastavil, neboť návrh shledal zjevně nepřipustným, protože Konopná církev navzdory svému názvu neodpovídá charakteristice církve či náboženské společnosti. Ministr kultury rozklad proti tomuto rozhodnutí zamítl a napadené usnesení potvrdil. Městský soud následně rozsudkem ze dne 15. 3. 2018, č. j. 11 A 1/2017-388, rozhodnutí ministra kultury i žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, neboť dospěl k závěru, že pokud bylo třeba hodnotit naplnění definice církve či náboženské společnosti, nejednalo se o návrh zjevně právně nepřipustný. Proti tomuto rozsudku stěžovatel brojil kasační stížností, kterou Nejvyšší správní soud (dále také jen „NSS“) jako nepřipustnou odmítl usnesením ze dne 20. 12. 2018, č. j. 7 As 188/2018-386.

[4] Žalovaný následně stěžovatele dvakrát vyzval k doplnění návrhu na registraci Konopné církve, na což stěžovatel nereagoval. Rovněž ustanovil znalcem doc. PhDr. Davida Václavíka, Ph.D., který vypracoval znalecký posudek, jehož předmětem bylo celkové posouzení charakteru, činnosti a učení Konopné církve. Závěrem tohoto posudku bylo, lapidárně řečeno, že jsou dostupné informace o Konopné církvi neúplné a místy i matoucí a nesrozumitelné, pročez je obtížné vymezit, co je podstatou učení této skupiny, pomine-li se skutečnost, že by jí měla být rehabilitace konopí jako významné všestranně využitelné plodiny. Znalec též vyjádřil názor, že hlavním záměrem registrace je získání právní ochrany uživatelů konopí v rámci Konopné církve. Žalovaný následně výše citovaným rozhodnutím návrh na registraci zamítl a ministr kultury rozklad stěžovatele zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil, jak již bylo uvedeno.

II. Řízení před městským soudem

[5] Stěžovatel brojil proti rozhodnutí ministra kultury žalobou u městského soudu, který ji však neshledal důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

[6] Městský soud úvodem připomněl, že zákon ani judikatura českých soudů či Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) neobsahuje definici náboženství; nejkomplexnější definici náboženství nabízí soudy Spojených států amerických, jak uvedly správní orgány ve svých rozhodnutích. Vzhledem k tomu, že ani v jejich jurisdikci není pojem náboženství definován, lze úvahy amerických soudů *mutatis mutandis* použít i v posuzované věci. Městský soud souhlasil s východiskem, že náboženská víra je zpravidla metafyzická, vypovídá o základních otázkách života a jeho smyslu, obsahuje etický systém norem jednání pramenící ve vyšší síle a je komplexní, tedy se neomezuje jen na dílčí otázku, ale nabízí ucelený pohled na svět. Věřouka Konopné církve se však vztahuje pouze k dílčímu aspektu lidské existence, a to k prospěšnosti konopí. Podle městského soudu nelze přesvědčení o prospěšnosti konopí považovat za náboženskou víru. Nejedná se o komplexní systém metafyzické víry, který by vypovídal o zásadních existenciálních otázkách života, jeho smyslu a smrti a který by vztahoval lidskou osobu k určitému člověka přesahujícímu zdroji smyslu a hodnoty. Jde o učení o jednotlivosti (konopí), které postrádá kritéria „opravdovosti“ náboženského vyznání, jimiž jsou podle judikatury ESLP naléhavost, vážnost, soudržnost a důležitost. Absenci vlastní náboženské víry ostatně Konopná církev

pokračování

výslovně uznává i v základním dokumentu, v němž se uvádí, že „*Konopná církev neomezuje víru členů, ať je v jakékoliv Boha, Alláha, Buddhu, Ježíše nebo v sebe sama*“.

[7] Městský soud nepřisvědčil ani námitce, že žalovaný svévolně interpretoval § 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech. Žalovaný byl povinen zabývat se tím, zda Konopná církev vykazuje zákonem vymezené znaky církve, a tento postup nelze považovat za nepřípustnou státní ingerenci do života církví. Je totiž vyloučeno, aby se subjekt, který není církví ve smyslu zákonné definice tohoto pojmu, stal registrovanou církví.

[8] Výkladem žalovaného, který vedl k zamítnutí návrhu na registraci, není nikterak zasaženo do základního práva jednotlivce projevat své náboženství nebo víru ani do práva církví spravovat své záležitosti nezávisle na státních orgánech. Zamítnutím návrhu na registraci není Konopné církvi bráněno v jejím faktickém fungování ani není nikomu bráněno v tom, aby se k tomuto uskupení hlásil a vyznával jeho učení. Svoboda vyznání a náboženského projevu totiž může být realizována i mimo registrované církve a náboženské společnosti.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[9] Stěžovatel v kasační stížnosti navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. Zdůraznil, že v mezinárodním právu neexistuje žádná obecně přijímaná definice náboženství; tento výraz nelze upínat pouze ke slovnímu spojení „víra v Boha“ či jiného metafyzického subjektu, jak vyplývá z rozsudku městského soudu. Pojem náboženství je třeba vykládat široce, tedy mimo tradiční náboženská uspořádání a přesvědčení o tom, co jsou běžné prvky nebo projevy náboženství. Není tedy podstatné, že jde v případě Konopné církve o uctívání rostliny namísto nějakého metafyzického pojetí Boha. Stěžovatel připomněl, že například buddhismus žádné božstvo nemá. Podle stěžovatele se tedy nelze řídit znaky vyskytujícími se u jiných věrouk, jak učinil městský soud, neboť výčet znaků přičitatelných víře není jednotný, natož taxativně stanovený.

[10] Nadto víra Konopné církve celou řadu z kritérií, které městský soud vyjmenoval, bezesbytku splňuje. Jedná se o víru, že konopí prostřednictvím kanabinoidů propojuje svět. Jako byl Ježíš pro křesťany první mezi lidmi, je i konopí v očích Konopné církve jedinou rostlinou, která propojuje skrze kanabinoidy vše živé. Uvedené jednoznačně vypovídá o základních otázkách života. Podobně jako Ježíš navíc reflektuje konopí svými vlastnostmi boží vůli – stejně jako Ježíš má konopí schopnost uzdravovat nemocné. Ačkoliv je částečně čerpáno i z vědeckých poznatků (např. že jsou kanabinoidy nedílnou součástí správného fungování centrální nervové soustavy, trávení, dýchání a rozmnožování), jde o pouhé prvotní přiblížení se k celé problematice, jejíž jádro a podstata jsou nehmotné a metafyzické. Konopí je jedinou rostlinou, propojující živočišnou říši způsobem tak zásadním pro zachování života, že jde o reflexi Boží přítomnosti. Nedostatek metafyzického pojetí je pouze subjektivním posouzením městského soudu, hlavním účelem Konopné církve je naplnění duchovních potřeb jejích členů, čehož je Konopná církev schopna docílit byť i stručnou modlitbou. Konopná církev se neomezuje na dílčí učení prospěšnosti konopí, ale poskytuje ucelený pohled na svět, bytí člověka a jeho propojení s přírodou – jedná se tedy o víru metafyzickou, řešící existenciální otázky a splňuje i kritérium komplexnosti.

[11] Naplněny jsou i vnější znaky církve – hlavním symbolem je list konopí jako nábožensky, medicínsky i hospodářsky využitelné plodiny, která je vyšším darem majícím za cíl spojovat a sloužit ku prospěchu všech. Žádná rostlina na světě nemůže sloužit lépe k ilustraci vyšší vůle. Konopná církev provádí i obřady svého druhu: každé jaro a podzim pořádá pro své členy schůzky, na kterých dochází nejen ke sdílení vědění o probíhajících vědeckých výzkumech a využitelnosti v medicíně, ale i k prohlubování víry jako takové. Naplněno je podle stěžovatele

i kritérium strukturalizace a existence vnitřního etického systému. Stěžovatel též zmínil, že pro kapli v Ospělově, o jejíž zpřístupnění stěžovatel požádal již v roce 2008, navrhl holografickou projekci vycházející z fresky z 12. století zobrazující Ježíše léčícího slepé, ve které je v duchu víry Konopné církve vyobrazena posvátná rostlina konopí jako odkaz na to, že právě olej z konopí mohl Ježíš k léčbě nemocných používat.

[12] Podle stěžovatele nelze opomenout ani skutečnost, že se konopí opakovaně objevuje v různých náboženstvích, která ji buď sama považují za svatou, nebo v nich konopí funguje jako prostředek spojení s metafyzickým prostředním a navázání spojení s vyšší mocí. V tomto ohledu stěžovatel zmínil několik věrouk a podotkl, že v roce 2015 byla podobná církev s názvem „First Church of Cannabis“ řádně registrována v americkém státě Indiana.

[13] Z již uvedeného lze dovodit i splnění kritérií vyžadovaných ESLP ve vztahu k čl. 9 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), neboť nepochybně byla naplněna určitá míra naléhavosti, vážnosti, soudržnosti a důležitosti. To členové Konopné církve dokládají i tím, že skutky spojenými s jejich vírou jsou ochotni riskovat trestní řízení a odnětí svobody. Například stěžovatel se v současné době za pěstování konopí pro léčebné a duchovní účely se zanedbatelným obsahem THC nachází ve výkonu tretu odnětí svobody. Stěžovatel též upozornil, že stát nemůže posuzovat legitimitu náboženského vyznání nebo způsoby, jakými jsou tato vyznání vyjádřena.

[14] Ani deklarovaná a městským soudem zmiňovaná otevřenost jiným náboženstvím nehovoří proti naplnění pojmu náboženství Konopnou církví, neboť polyteismus funguje i v jiných náboženstvích. V tomto ohledu navíc došlo i k jisté dezinterpretaci: otevřenost má totiž dvojí účel. Jednak nevylučuje polyteismus (nenařizuje zbavení se dosavadní víry jednotlivce) a znamená, že s předchozí vírou nejsou při přibírání nových členů spojeny žádné předsudky.

[15] Stěžovatel též upozornil, že se dosavadní stav řízení opírá o závěry znaleckého posudku doc. PhDr. Davida Václavíka, Ph.D., přičemž tento znalec konstatoval, že dostupné podklady o Konopné církvi neposkytují dostatek relevantních informací, aby bylo možno zodpovědně rozhodnout, zda daná komunita splňuje definiční znaky náboženské skupiny. Už jen z toho důvodu byl v řízení před správními orgány znalecký posudek nedostatečný a mělo dojít k jeho doplnění. V opačném případě trpělo správní řízení vadami, které mohly ovlivnit zákonnost rozhodnutí ve věci samé. Již jen pro tuto vadu měl napadené rozhodnutí městský soud zrušit.

[16] Stěžovatel se dále vymezil proti závěru městského soudu, že zamítnutím návrhu na registraci Konopné církve nemohlo dojít k zásahu do čl. 15 odst. 1 nebo čl. 16 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Pokud stát odmítne náboženskou komunitu právně uznat, učiní ji tím v očích věřících i veřejnosti subjektem s fakticky nižším právním postavením. Odmítnutí registrace může znamenat porušení zákazu diskriminace z důvodu náboženského vyznání. Rovněž nemožnost Konopné církve vstupovat do právních vztahů může činit potíže. Akt registrace navíc zaručuje i přístup k určitým právům podle zákona o církvích a náboženských společnostech. Zamítnutí registrace má též vliv na daňovou povinnost Konopné církve.

[17] Stěžovatel dále navrhl, aby Nejvyšší správní soud předložil Soudnímu dvoru Evropské unie několik předběžných otázek stran výrobků a nakládání s konopím. Tyto otázky jsou podle stěžovatele důležité, neboť omezením výroby, importu a exportu výrobků z konopí je *de facto* omezena i činnost Konopné církve, která kvůli tomu nemůže nakládat s konopnými modlitebními pomůckami ani pro potřeby svých členů a obřadů vyrábět konopné masti a oleje. K tomu dodal, že pokud by byla Konopná církev registrována, mohla by teoreticky ochrana používání konopí a výrobků z něho být zaručena prostřednictvím výkonu náboženských obřadů

pokračování

a rituálů [§ 6 odst. 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech]. Stěžovatel dále tvrdil, že zákon o církvích a náboženských společnostech není zákonem, neboť nebyl schválen Federálním shromážděním a Českou národní radou, jak vyžaduje čl. 41 odst. 2 Listiny, nýbrž Parlamentem České republiky. Z toho důvodu též navrhl předložit předběžnou otázku Soudnímu dvoru Evropské unie, zda je v souladu s právem EU, aby členská země nepovolila registraci církví a náboženských společností na základě předpisu, který není zákonem, a zda mohou být omezeny práva členů náboženské společnosti či církve nakládat s modlitebními předměty na základě předpisu, který není zákonem.

[18] Stěžovatel se dále ohradil proti soudním rozhodnutím učiněným v jiných řízeních. Zejména se vymezil proti názoru, že konopí není dílem Božím, ale výtvořem člověka – prekurzorem. Stěžovatel dále soudu předložil celou řadu listin, jimiž hodlal doložit především, že z vyznávané víry členům Konopné církve vyplývají určité povinnosti. Předložené listiny se týkaly zejména léčivých účinků konopí, jeho užití a přístupu orgánů veřejné moci k této problematice.

[19] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby ji Nejvyšší správní soud jako nedůvodnou zamítl. Podle jeho názoru z podkladů založených ve spise jasně vyplývá, že jádrem učení Konopné církve je rehabilitace a legalizace užívání konopí pro různé účely. Dále zdůraznil, že se věrouka Konopné církve vztahuje pouze k dílčímu aspektu lidské existence, tedy k prospěšnosti konopí. Žalovaný též zdůraznil, že zamítnutím registrace není bráněno Konopné církvi v její další existenci ani ve spravování jejích interních záležitostí, k podílení se na činnosti či vyznávání učení této církve, a navzdory zamítnutí registrace je tak možno uctívat konopí, jeho léčebné a jiné účinky, a to za předpokladu, že je tak činěno v souladu s právními předpisy, které se ke konopí vztahují.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[20] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je řádně zastoupen. Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti, a dospěl k následujícímu závěru.

[21] Kasační stížnost není důvodná.

[22] Před samotným věcným posouzením kasační stížnosti zdejší soud pro úplnost uvádí, že stěžovatel vystupuje jako zmocněnec přípravného výboru Konopné církve, který byl oprávněn navrhnout registraci církve a rovněž za tuto církev jednat (viz § 10 odst. 1 a 4 zákona o církvích a náboženských společnostech), a nemá proto pochyb o jeho aktivní procesní legitimaci, která ostatně ani není předmětem sporu.

[23] Podstatou věci, kterou kasační stížnost předkládá k posouzení Nejvyššímu správnímu soudu, je zejména odpověď na otázku, zda Konopná církev splňuje definiční znaky církve ve smyslu § 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech.

[24] Podle § 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech se rozumí „*církví a náboženskou společností dobrovolné společenství osob s vlastní strukturou, orgány, vnitřními předpisy, náboženskými obřady a projevy víry, založené za účelem vyznávání určité náboženské víry, ať veřejně nebo soukromě, a zejména s tím spojeného shromažďování, boboslužby, vyučování, duchovní služby a případně obecně prospěšné činnosti*“.

[25] Významem tohoto ustanovení pro řízení o registraci církve či náboženské společnosti se zabýval Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 26. 8. 2021, č. j. 5 As 202/2020-43, č. 4244/2021 Sb. NSS, v němž uvedl, že „svým obsahem rozhodně není legislativní zkratkou, ale pro účely daného zákona definuje pojem církev a náboženská společnost, jehož naplnění přísluší správnímu orgánu zkoumat na prvním místě. Striktně vzato totiž nejde o žádnou další podmínku pro registraci církve, nýbrž o základní předpoklad, bez jehož splnění není možné o registraci vůbec uvažovat. V opačném případě by byl v podstatě popřen samotný smysl a účel § 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech, kterým je vymezení základních znaků definujících církev či náboženskou společnost. Z hlediska práva předmětné ustanovení nepředstavuje žádnou nebezpečnou definici, jak naznačuje stěžovatel, ale jedná se o standardní legální definici, jež jako základní znaky církve vymezuje: dobrovolné společenství (fyzických) osob, vlastní strukturu, orgány, vnitřní předpisy, náboženské obřady a projevy víry s tím, že právě vyznávání určité náboženské víry je účelem založení tohoto společenství.“

[26] Citovaný závěr je zásadní i pro nyní posuzovanou věc, neboť z něj vyplývá, že nelze-li subjekt považovat za církev či náboženskou skupinu, je namísto návrh na jeho registraci zamítnout. V posuzované věci je rozhodné právě to, zda lze víru Konopné církve považovat za náboženské vyznání, a tedy, zda je Konopná církev skutečně církví ve smyslu zákona o církvích a náboženských společnostech.

[27] Ochrana náboženské víry vyplývá z čl. 15 odst. 1 Listiny, podle něhož „[s]voboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání je zaručena. Každý má právo změnit své náboženství nebo víru anebo být bez náboženského vyznání“, a čl. 16 odst. 1 Listiny, podle kterého má každý „právo svobodně projevovat své náboženství nebo víru buď sám nebo společně s jinými, soukromě nebo veřejně, boboslužbou, vyučováním, náboženskými úkony nebo zachováváním obřadů“. Článek 15 odst. 1 Listiny tedy upravuje vnitřní aspekt víry (*forum internum*), a čl. 16 odst. 1 Listiny naopak její projevy, tedy aspekt vnější (*forum externum*), přičemž obě tyto složky jsou navzájem provázané a neoddělitelné (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 11. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 6/02, č. 4/2003 Sb.).

[28] Úmluva upravuje ochranu obou aspektů náboženského vyznání ve svém čl. 9 odst. 1, podle kterého má každý „právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání; toto právo zahrnuje svobodu změnit své náboženské vyznání nebo přesvědčení, jakož i svobodu projevovat své náboženské vyznání nebo přesvědčení sám nebo společně s jinými, ať veřejně nebo soukromě, boboslužbou, vyučováním, prováděním náboženských úkonů a zachováváním obřadů“. Jak ve své judikatuře dovodil ESLP, svoboda myšlení a svědomí (tj. přesvědčení) se od názorů a myšlenek ve smyslu čl. 10 odst. 1 Úmluvy chránícího svobodu projevu liší tím, že dosahují určité míry naléhavosti, vážnosti, soudržnosti a důležitosti (*cogency, seriousness, cohesion, importance*; srov. *Campbell a Cosans proti Spojenému království*, rozsudek ze dne 25. 2. 1982, č. 7511/76 a 7743/76). Právě tím se liší například filozofické přesvědčení od prostého názoru.

[29] Obdobný závěr neplatí podle judikatury ESLP pouze pro přesvědčení, ale rovněž o náboženském vyznání (srov. *Leela Förderkreis E. V. a další proti Německu*, rozsudek, 6. 11. 2008, č. 58911/00, § 80). Pokud dosahuje náboženské vyznání určité míry naléhavosti, vážnosti, soudržnosti a důležitosti, pak stát nemůže hodnotit jeho legitimitu, naopak musí být neutrálním a nestranným pořadatelem provozování různých náboženství (viz *Bayatyan proti Arménii*, rozsudek ze dne 7. 7. 2011, č. 23459/03).

[30] Jak vyplývá již z výše uvedeného, pouhé naplnění kritérií naléhavosti, vážnosti, soudržnosti a důležitosti ještě neindikuje, že se jedná o náboženské vyznání, neboť se rovněž může jednat o přesvědčení. Zákon o církvích a náboženských skupinách přitom upravuje sdružování za účelem projevování náboženské víry, nikoliv za účelem projevování přesvědčení,

pokračování

kterému také náleží ochrana podle čl. 9 odst. 1 Úmluvy a čl. 15 odst. 1 Listiny. Z toho vyplývá, že i kdyby soud připustil, že učení Konopné církve splňuje kritéria naléhavosti, vážnosti, soudržnosti a důležitosti, ještě to neznamená, že se jedná o náboženské vyznání. Právě otázka, zda se jedná o náboženské vyznání, je však ve věci registrace církve zcela stěžejní.

[31] Jednoznačná definice náboženství není zachycena ani v zákonné úpravě, ani v judikatuře vnitrostátních správních soudů či ESLP. Pojem náboženství je bezesporu nutno vykládat široce, aby z něj nebyly vyloučeny skutečné víry, které neodpovídají již dlouho fungujícím a tradičním náboženstvím. Například není možné podmínit náboženství vírou v božstvo, což by vylučovalo jiná než teistická náboženství. Zároveň však nelze vykládat náboženství natolik široce, aby se zcela smyla hranice mezi ním a *svědomím* či *myšlením*, tj. přesvědčením. Jinak by bylo nutno registrovat jako náboženskou skupinu nebo církev v rozporu se základním posláním těchto asociací rovněž spolky zastávající určité filozofické přesvědčení nebo vědecké teorie. Pod ochranu přesvědčení podle čl. 9 Úmluvy přitom spadá např. veganství [rozhodnutí Evropské komise pro lidská práva (dále jen „EKLP“) ze dne 10. 2. 1993, *C. V. proti Spojenému království*, stížnost č. 18187/91], pacifismus (*Arrowsmith proti Spojenému království*, zpráva EKLP ze dne 12. 10. 1978, č. 7050/75] nebo komunismus (*Hažar, Hažar a Acik proti Turecku*, rozhodnutí EKLP ze dne 11. 10. 1991, č. 16311/90, 16312/90 a 16313/90).

[32] Žalovaný při hledání indicí svědčících o tom, zda je konkrétní myšlenkový systém možno považovat za náboženské vyznání, čerpal inspiraci mj. v rozhodovací činnosti federálních soudů Spojených států amerických, konkrétně ve věci *United States v. Meyers*, 906 F. Supp. 1494 (D. Wyo. 1995). Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že správní orgány rozhodně nejsou vázány výkladem pojmu náboženství, jak jej provedly soudy Spojených států amerických, avšak vzhledem k absenci použitelných indicí v právním řádu České republiky, jakož i v judikatuře správních soudů a ESLP, považuje provedený výklad za vhodnou inspiraci a vodítko k posouzení celé věci.

[33] První indicí o náboženské podstatě vyznání je, že její víra je metafyzická (*Metaphysical belief*) – náboženské učení se zpravidla zabývá realitou, která přesahuje fyzický svět, a řeší otázky, jejichž řešení nelze empiricky ověřit. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je právě tento přesah fyzického světa, tedy určité transcendentno, typickým znakem náboženského vyznání. Ostatně na vztah světa profánního k světu sakrálnímu odkazuje rovněž ve správním spise založený znalecký posudek. Kritérium metafyzičnosti je svým způsobem naznačeno již ve výše citovaném rozsudku č. j. 5 As 202/2020-43, ve kterém NSS vycházel ze znaleckého posudku, který považoval za předpoklad náboženské víry transcendentno (srov. odst. [32] a [33] uvedeného rozhodnutí).

[34] Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem, že kritérium metafyzičnosti učení Konopné církve nespĺňuje. Z obsahu správního spisu v tomto ohledu vyplývá v zásadě pouze následující: za poslání církve a základní články víry se považuje, že „[k]onopí není prekurzor. Konopí je dar od Boha! Pěstuj lásku a dobré zdraví. Posláním Konopné církve je šířit vzdělanost a víru v prospěšnost konopí (*Cannabis*) a v souladu s mezinárodními úmluvami chránit základní práva a svobody členů církve. ‚J sme škola, banka a pojišťovna‘. Konopná církev neomezuje víru členů, at’ je v jakéhokoliv Boha, Alláha, Buddhu, Ježíše nebo v sebe sama. Věříme, že konopí je dar pro lidstvo a slouží také jako prostředek komunikace s dobrem, které je v každém z nás. Konopí je lék a nejužitečnější národohospodářská plodina.“ Modlitba Konopné církve pak zní: „Děkuji za rostlinu Konopí, ve které se zjevuje podstata Bytí, kterou je Mír a Láska / Pěstuji Lásku a dobré Zdraví / Konopí není Prekurzor / Konopí je dar od Boha / Oslavuji Fytokanabinoidy / Oslavuji Endokanabinoidy / Oslavuji Konopí“; přičemž modlitba může být zakončena slovy „*In Nomine Phytocannabinoids, In Nomine Endocannabinoids, In Nomine Cannabis*“.

[35] Jak vidno z výše uvedeného, žalovaný na základě předložených podkladů nemohl dospět k závěru, že má víra Konopné církve skutečný vztah k sakrálnímu světu či k čemukoliv nadpřirozenému, co nelze vnímat smysly ani empiricky ověřit. Středobodem této víry je osvěta týkající se prokázaných či prokazatelných léčivých účinků konopí. V zásadě jediné, co na nadpřirozeno alespoň aspiruje, je „Mír“, „Láska“, „Zdraví“ a „podstata Bytí“, což jsou abstraktní pojmy, které by teoreticky jakousi vyšší vůli mohly představovat, nicméně podle soudu chybí jejich přesvědčivá vazba na konopí, které je hlavním předmětem „víry“ v učení Konopné církve, které bylo předloženo žalovanému či městskému soudu, není žádný z těchto pojmů blíže nastíněn jako sakrální zdroj léčivých účinků konopí, a jeví se tak, že se ničím neliší od svého běžného světského (profánního) významu a jejich relevanci přidává pouze užití velkého počátečního písmena. Nejvyšší správní soud se rovněž ztotožňuje s názorem městského soudu, že odkaz na víru „*v jakéhokoliv Boha, Alláha, Buddhu, Ježíše nebo v sebe sama*“ rovněž poukazuje na absenci metafyzické víry (k tomu blíže srov. odst. [44] tohoto rozsudku).

[36] Na uvedeném závěru nemůže ničeho změnit ani stěžovatelova argumentace v kasační stížnosti, podle které požadavek metafyzičnosti víra Konopné církve splňuje z toho důvodu, že podstatou víry je propojení všeho živého skrze kanabinoidy, neboť ty jsou nedílnou součástí správného fungování centrální nervové soustavy, trávení, dýchání a rozmnožování. Nejedná se totiž o nic metafyzického, přítomnost a účinky kanabinoidů jsou empiricky ověřitelné, a jsou tak spíše otázkou vědy než víry. Stěžovatel sice tvrdí, že propojení všeho živého je jen způsob přiblížení se k celé problematice, jejíž jádro a podstata jsou nehmotné a metafyzické, avšak podstatu nehmotného a metafyzického jádra nijak nevysvětlil ani nepřiblížil. Jedná se tak o zcela obecné tvrzení, které nemůže zvrátit výše uvedený závěr. Ani přirovnání konopí k Ježíšovi a jeho léčitelským schopnostem na věci nic nemění, neboť křesťanská víra spatřuje zdroj Ježíšovy léčivé moci v Bohu, kdežto Konopná církev je založena na víře v léčivé účinky konopí, jehož léčivý potenciál je založen na jeho složení.

[37] Důraz na konopí v jeho fyzické podobě lze spatřovat též v obsahu Ústavy Konopné církve, jak byla předložena na samotném počátku správního řízení: podle § 17 tohoto dokumentu jsou duchovními Konopné církve kromě Velekněze, Kancléře, pastorů a starších také zahradníci, přičemž mezi pravomoci Zahradnického centra Konopné církve patří mj. zahradnická a výzkumná činnost, samostatné hospodaření a vydávání a distribuce produktů a materiálů (§ 32 Ústavy Konopné církve).

[38] Další známkou náboženského vyznání je, že se věnuje zásadním otázkám jako je život, smrt či smysl bytí (*Ultimate Ideas*). Otázky bytí a jeho podstaty úzce souvisí s metafyzičností víry, a beze sporu tak lze i tento aspekt vnímat jako indicii svědčící o tom, že je určitý myšlenkový systém třeba považovat za náboženské vyznání. Konopná církev se však podle soudu dostupných informací žádným takovým existenciálním otázkám adresně nevěnuje. Nevysvětluje smysl existence, smysl lidského života, nevěnuje se otázce smrti a v zásadě se jen omezuje na vzývání konopí coby zdraví prospěšné plodiny. Propojení všeho živého skrze kanabinoidy je jen těžko uchopitelným tvrzením, které pouze vysvětluje, proč je konopí prospěšné pro všechny živé tvory.

[39] Podle žalovaného i městského soudu by mělo být náboženství komplexní (*Comprehensiveness*) – mělo by představovat ucelený pohled na svět, naopak by se nemělo věnovat pouze úzkému aspektu života. Učení Konopné církve se věnuje v zásadě jen účinkům konopí, což bezesporu nelze považovat za komplexní učení zavádějící jednotný pohled na svět.

[40] Náboženské vyznání by podle městského soudu i žalovaného mělo konečně též stanovovat morální či etický systém (*Moral or Ethical System*), z něhož jeho stoupencům vyplývají povinnosti. Stěžovatel uvádí, že víra Konopné církve svým členům povinnosti stanovuje, což

pokračování

dokládá několika různými listinami, které se týkají snahy stěžovatele a jiných osob docílit legalizace konopí, léčivých účinků konopí, stěžovatelovy trestní perzekuce za nakládání s konopím, přístupu orgánů veřejné moci k použití konopí apod. Nejvyšší správní soud konstatuje, že tyto podklady existenci etického či morálního systému určujícího povinnosti členům církve nejsou schopny prokázat. Jedná se totiž o několik nahodilostí, jejichž jediným jednotícím prvkem je vztah ke konopí, což však o existenci systému norem nesvědčí. Navíc z předložených podkladů nevyplývá, že by stěžovatel či ostatní členové Konopné církve své činy konali z náboženského vyznání. Motivace jejich činnosti totiž mohla vycházet (a zřejmě též vycházela) z jejich světského přesvědčení, které nelze s náboženským vyznáním zaměňovat.

[41] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že výše uvedené indicie svědčící o tom, že lze určitý myšlenkový systém považovat za náboženství, nelze chápat jako taxativní výčet podmínek, které musí náboženské vyznání bezpodmínečně splňovat, aby vůbec za takové vyznání mohlo být považováno. Lze zejména uvažovat o tom, že určité náboženské vyznání bude splňovat většinu z indicií, ale například jednu z nich nenaplní, ačkoliv se skutečně o náboženské vyznání jedná. To však není případ Konopné církve, která nesplňuje žádnou z indicií, a podle NSS tak není nic, co by svědčilo o tom, že její „věrouka“ je náboženským vyznáním. Nelze zcela vyloučit, že náboženské vyznání nebude naplňovat skoro žádnou indicii, byť například absenci vztahu k metafyzicku si lze jen stěží představit, nicméně v takovém případě by musely být dány jiné přesvědčivé znaky toho, že se skutečně o náboženské vyznání jedná. Zároveň prosté naplnění některé z indicií nelze automaticky považovat za důkaz, že se o náboženské vyznání jedná, neboť některé z indicií mohou (nebo by dokonce měly) bezesporu splňovat rovněž i nenáboženská přesvědčení.

[42] Stěžovatel dále argumentuje, že učení Konopné církve splňuje i vnější znaky vyplývající z rozsudku *United States v. Meyers*. Nejvyšší správní soud konstatuje, že těmito znaky se městský soud nezabýval, a v zásadě je tak nemůže posuzovat ani zdejší soud v řízení o kasační stížnosti. Pro úplnost je třeba dodat, že absence posouzení vnějších znaků církve není způsobil zapříčinit nezákonnost či nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, potažmo rozhodnutí žalovaného či ministra kultury. Byl-li učiněn závěr, že samotné jádro víry není skutečným náboženským vyznáním, její vnější znaky jsou již irelevantní.

[43] Městský soud ve své úvaze pokračoval dále a tvrdil, že víra Konopné církve nesplňuje požadavky opravdovosti kladené judikaturou ESLP, tj. požadavek určité míry naléhavosti, vážnosti, soudržnosti a důležitosti. Jakkoliv je konstatování městského soudu v tomto ohledu strohé, Nejvyšší správní soud s tímto hodnocením souhlasí, a to zejména co se týče vážnosti a soudržnosti. V tomto ohledu je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud nehodnotí míru naléhavosti, vážnosti, soudržnosti a důležitosti *přesvědčení* o léčivých účincích konopí, ale *náboženského vyznání* Konopné církve. Zatímco toto přesvědčení by teoreticky mohlo dosahovat dostatečné míry naléhavosti, vážnosti, soudržnosti a důležitosti, v případě náboženského vyznání tomu tak není.

[44] Učení Konopné církve především nelze považovat za soudržné. Jen ze soudu dostupných informací vyplývá několik protimluvů svědčících o tom, že se ve skutečnosti o opravdové náboženské vyznání nejedná. Sama Konopná církev v návrhu na registraci uvádí, že „*neomezuje víru členů, ať je v jakékoliv Boha, Alláha, Buddhu, Ježíše nebo v sebe sama*“. Se stěžovatelem lze souhlasit, že takové prohlášení je třeba chápat tak, že není nijak omezeno přistoupení ke Konopné církvi a že noví členové se nemusí svého původního náboženského vyznání vzdát. To však jen potvrzuje výše učiněný závěr, že učení Konopné církve se nesoustředí na metafyzický sakrální svět, ale především ke konopí v jeho materiální podobě – ostatně je tomuto učení lhostejné, od jaké vyšší síly léčivé účinky konopí pochází. Takový argument

rozhodně nevyklučuje existenci polyteistických náboženských vyznání, jak se snaží sugerovat stěžovatel, neboť jejich učení je na existenci vícera bohů založeno. Naproti tomu lze jen stěží považovat za soudržné náboženské vyznání, které bez dalšího odkazuje na křesťanství a islám, přičemž každé z těchto náboženských vyznání předpokládá existenci jediného Boha, resp. Alláha, na možnost víry ve vícero bohů či v žádné božstvo.

[45] Rovněž modlitba Konopné církve zakládá rozpory a ve výsledku tak popírá požadavek soudržnosti. Jeden z jejích veršů zní: „*Konopí je dar od Boha*“. Modlitba tedy jasně předpokládá existenci Boha, což však neodpovídá tomu, že se k jejímu údajnému náboženskému vyznání mohou hlásit i buddhisté, jejichž učení existenci žádného božstva nepředpokládají, nebo osoby, které věří „*v sebe sama*“ (tedy zřejmě také ateisté či agnostici). Jak způsob psaní slova „*Bůh*“ s velkým prvním písmenem, tak závěr modlitby v latině navíc evokují vazbu na křesťanství, nikoliv na jiná náboženská vyznání. Obdobnou vazbu evokuje též stěžovatelův návrh na holografickou projekci pro kapli v Ospělově vycházející z fresky z 12. století zobrazující Ježíše léčícího slepé s vyobrazením konopí.

[46] Výhrady má zdejší soud i k vážnosti náboženského vyznání Konopné církve. Nejprve je stran této problematiky třeba připomenout, že již ze znaleckého posudku vyplývají pochybnosti o vážnosti církve, neboť se jeví, že skutečným cílem jednání jejích představitelů je legalizace konopí, resp. jeho společenská rehabilitace. Tomu odpovídá i obsah Ústavy Konopné církve, která výslovně předvídá existenci Zahradnického centra, jehož úkolem je mj. „*vydávání a distribuce produktů a materiálů*“, jak již bylo zmíněno výše. Uvedené pochybnosti zesiluje sám stěžovatel – v kasační stížnosti ve snaze vyargumentovat, že zamítnutí návrhu na registraci má dopad do základních práv a svobod věřících, totiž sám uvedl, že v případě registrace církve by teoreticky mohla ochrana používání konopí a výrobků z něho být zaručena skrze výkon náboženských obřadů a rituálů [§ 6 odst. 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech]. Tím jen podporuje závěr, že skutečným účelem registrace Konopné církve je umožnění nakládání s konopím, které by jinak bylo zakázáno. Ostatně i stěžovatelem předložené listiny svědčí o tom, že se stěžovatel dlouhodobě snaží docílit legalizace konopí (srov. odstavec [40] tohoto rozsudku).

[47] Vážnost náboženského vyznání zpochybňuje nadto i obsah kasační stížnosti ve věci sp. zn. 7 As 188/2018, kterou stěžovatel podal proti prvnímu rozsudku městského soudu, jímž bylo zrušeno první rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení o registraci. V té totiž uvedl, že justice a exekutiva páchá zločiny proti lidskosti na členech výzkumu Konopí je lék (*Cannabis is The Cure*) v souvislosti s nakládáním s konopím a že „*pouze náboženský sbor je možná jediným právním nástrojem, jak tyto zločiny justice a exekutivy zastavit*“. Obdobnou argumentaci obsahuje i doplnění kasační stížnosti v nyní posuzované věci ze dne 12. 6. 2022 založené na č. l. 52 ve spisu zdejšího soudu. O závěru, že skutečným cílem stěžovatelovy snahy o registraci církve je získat možnost nakládat s konopím, svědčí i jím navrhované předběžné otázky, které mají být položeny Soudnímu dvoru EU a které se týkají v podstatě jen možnosti nakládání s konopím.

[48] Lze tedy uzavřít, že učení Konopné církve nelze považovat za náboženské vyznání. Nevykazuje žádné vnitřní znaky jako tradiční náboženství zejména proto, že v něm zcela absentuje vztah k metafyzickému, resp. sakrálnímu světu, neřeší existenciální otázky, zaměřuje se pouze na specifický aspekt života (prospěšnost konopí) a neobsahuje srozumitelný etický systém. Toto učení nevyhovuje ani kritériím opravdovosti náboženského vyznání, a to zejména proto, že je vnitřně rozporné a jsou významné pochybnosti o jeho vážnosti – ze stěžovatelova jednání vyplývá, že jeho skutečným cílem je dosáhnout možnosti širšího nakládání s konopím, nikoliv vzývání náboženského vyznání. Jakkoliv může být stěžovatelova víra v prospěšnost konopí opravdová, podle názoru Nejvyššího správního soudu může být pouze světským

pokračování

přesvědčením, nikoliv náboženským vyznáním, které je inherentním předpokladem každé náboženské společnosti či církve.

[49] Uvedený závěr nelze rozporovat ani odkazem na skutečnost, že konopí hraje v jiných věroukách významnou roli, ani tím, že byla v americkém státě Indiana registrována církev pod názvem „First Church of Cannabis“. Nejvyšší správní soud totiž nijak nepopírá, že v náboženském vyznání může hrát významnou roli rostlina včetně jejích léčivých účinků. Musí se však přesto jednat o náboženské vyznání, jak bylo vyloženo výše, a tedy se toto vyznání nemůže soustředit pouze na takovou rostlinu bez opravdové víry v její přesah fyzického světa.

[50] Stěžovatel se vymezil rovněž proti závěru městského soudu, že zamítnutí registrace nemůže zasáhnout do práva stěžovatele na garantovaného čl. 16 odst. 1 Listiny ani do práva církvi spravovat své záležitosti nezávisle na státních orgánech podle odst. 2 téhož článku Listiny. Nejvyšší správní soud s názorem městského soudu souhlasí. Podle judikatury ESLP sice možnost fungování neregistrovaných církví nepostačuje k realizaci základních práv a svobod, pokud jsou některá práva spojená s projevy náboženství vyhrazena pouze pro registrované církve (srov. *Svyato-Mykhaylivska Parafija proti Ukrajině*, rozsudek ESLP ze dne 14. 6. 2007, č. 77703/01, § 122), to nicméně není případ českého právního řádu – v něm není registrace církve podmínkou jejího skutečného fungování a realizace práv spojených s projevy náboženství. Dopad do práv Konopné církve spočívá v tom, že nemůže využívat práv registrované církve či náboženské společnosti stanovených v § 6 a § 7 zákona o církvích a náboženských společnostech. Tato práva ovšem přímo nesouvisí s projevy náboženského vyznání ani s fungováním církve bez zásahu státních orgánů (jde např. o právo vyučovat náboženství na státních školách, zřizovat vlastní školy, uzavírat církevní sňatky, zachovávat povinnost mlčenlivosti atp.). Pokud jde o další stěžovatelem zmiňovaný dopad, tedy „nižší status“ v očích věřících, ten je pouze vedlejším dopadem zamítnutí registrace církve, který jen stěží může zasáhnout do základních lidských práv věřících. Co se týče dopadu zamítnutí registrace Konopné církve v oblasti daní, to je již jen logický důsledek toho, že Konopná církev nevyznává náboženské přesvědčení, a tedy se o církev ani náboženskou společnost ve smyslu zákona o církvích a náboženských společnostech nejedná.

[51] Stěžovatel dále namítal, že ve znaleckém posudku ustanovený znalec konstatoval, že pro zodpovědné posouzení předložených otázek nemá dostatek informací. Za takového stavu měl žalovaný podle stěžovatele zadat nový znalecký posudek a skutková zjištění doplnit. Nejvyšší správní soud konstatuje, že je řízení o registraci církve řízením o návrhu, resp. žádosti, přičemž v případě takových řízení je podle judikatury primárně na žadateli, aby sdělil správnímu orgánu veškeré rozhodné skutečnosti potřebné k posouzení jeho žádosti (srov. např. rozsudky NSS ze dne 15. 11. 2021, č. j. 4 Azs 329/2021-40, či ze dne 18. 3. 2015, č. j. 6 As 7/2015-26).

[52] V posuzované věci přitom žalovaný stěžovatele dvakrát vyzýval k doplnění jeho návrhu na registraci, a to mj. právě o informace charakterizující Konopnou církev, tedy stručnou historii, náboženské učení, detailnější rozvedení poslání církve a předmět víry. Je zjevné, že se jedná o informace, které jsou pro posouzení, zda je víra náboženským vyznáním, zcela zásadní. Zároveň je zřejmé, že je žalovaný bez součinnosti Konopné církve nemohl sám zjistit. Pokud tedy nebyl skutkový stav zjištěn dostatečně, neboť nevyšly najevo aspekty víry, které by z učení Konopné církve učinily opravdové náboženské vyznání, stalo se tak vinou Konopné církve a její nedůslednosti ve správním řízení.

[53] Co se týče stěžovatelem navrhovaných předběžných otázek, Nejvyšší správní soud uvádí, že se týkají nakládání s konopím a upínají se k zákonu č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, k otázkám právní úpravy nakládání s konopím, její interpretace a vymáhání, a nesouvisí tak s předmětem nyní posuzované

věci. Na tom nic nemění ani stěžovatelovo tvrzení, že v důsledku omezení výroby, importu a exportu výrobků z konopí je *de facto* omezena činnost Konopné církve, neboť nemůže nakládat s konopnými modlitebními pomůckami ani pro své členy vyrábět konopné masti a oleje. V posuzovaném řízení totiž jde pouze o registraci Konopné církve, nikoliv o její faktické fungování. Jakkoliv by mohlo být zodpovězení předběžných otázek pro stěžovatele užitečné, v nynějším řízení pro jejich položení není prostor, neboť ve věci samé lze rozhodnout bez jejich zodpovězení, pro předmět řízení tedy nejsou relevantní – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2007, č. j. 3 As 22/2006-138, č. 1321/2007 Sb. NSS, podle něhož „[p]rvní a základní podmínkou pro položení předběžné otázky krajským soudem nebo Nejvyšším správním soudem však je, že tyto soudy považují rozhodnutí Soudního dvora Evropského společenství o předběžné otázce za nutné k tomu, aby ve věci mohly rozhodnout“.

[54] Stěžovatel dále navrhoval předložení předběžných otázek týkajících se možnosti zamítnout registraci církve a omezovat jejich činnost na základě předpisu, který není zákonem, neboť zákon o církvích a náboženských společnostech dle jeho názoru není zákonem s ohledem na čl. 41 odst. 2 Listiny. Nejvyšší správní soud konstatuje, že podle tohoto článku platí: „*Kde se v Listině mluví o zákonu, rozumí se tím zákon Federálního shromáždění, jestliže z ústavního rozdělení zákonodárné pravomoci nevyplývá, že úprava přísluší zákonům národních rad.*“ Toto ustanovení odráží skutečnost, že byla Listina přijata v době České a Slovenské Federativní Republiky, a bylo tak třeba zohlednit, jakým způsobem byla zákonodárná kompetence rozdělena mezi Federální shromáždění a národní rady států. Z dnešního hlediska již toto ustanovení nemá žádnou relevanci. Zákon o církvích a náboženských společnostech byl vydán v souladu s Ústavou České republiky, která způsob vydávání zákonů upravuje. Stěžovatelem navrhované předběžné otázky proto postrádají smyslu. Navíc nijak nesouvisí s právem EU, které otázky registrace církví a náboženských společností neupravuje.

[55] Nejvyšší správní soud dodává, že stěžovatel předložil celou řadu listin, z nichž vyplývá prospěšnost konopí, dle stěžovatele nesprávný až protiprávní přístup orgánů veřejné moci k využívání konopí a k lidem, kteří se jeho využíváním zabývají, a celkově ilustrují stěžovatelovu snahu získat možnost konopí využívat k pomoci ostatním. Nejvyšší správní soud těmito listinami dokazování neprováděl, neboť některé nebyly s to prokázat prokazovanou skutečnost (srov. odstavec [40] tohoto rozsudku) a jiné přímo nesouvisely s předmětem řízení o kasační stížnosti.

V. Závěr a náklady řízení

[56] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl (výrok I.).

[57] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly (výrok II.).

[58] V řízení o kasační stížnosti byl stěžovatel zastoupen advokátkou na základě usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2022, č. j. 5 As 21/2022-70, nikoli na základě plné moci. Podle § 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí zástupci stěžovatele, který byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovená advokátka Mgr. Zuzana Candigliota, učinila dva úkony právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“) – (i) příprava a převzetí zastoupení

pokračování

a (ii) doplnění kasační stížnosti. Za každý tento úkon náleží jmenované mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], tedy 6 200 Kč; tuto částku NSS zvýšil na dvojnásobek (§ 12 odst. 1 advokátního tarifu), tj. na 12 400 Kč, a to s přihlédnutím k mimořádné obtížnosti, která je dána zčásti potřebou podrobného studia a aplikace závěrů (cizojazyčné) judikatury ESLP a zčásti nutností zpracování velmi rozsáhlých (ručně psaných) podání, včetně příloh, učiněných stěžovatelem osobně do koncentrovaného podání obsahujícího výhradně relevantní argumentaci tak, aby byl naplněn smysl povinného zastoupení v řízení o kasační stížnosti (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Posledně uvedená částka se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů na jeden úkon právní služby v souladu s § 13 odst. 4 advokátního tarifu, tj. celkem 2 x 300 Kč = 600 Kč. Celkem tedy bude z účtu Nejvyššího správního soudu ustanovené zástupkyni stěžovatele vyplacena částka 13 000 Kč, a to do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.)

V Brně dne 10. března 2023

L. S.

JUDr. Viktor Kučera v. r.
předseda senátu